

||| månadens epiztel

Epizteln belyser i detta nummer problemet med ett ökande antal prover som skickas utomlands. Rapport

ges om infektiös pankreasnekros hos vild lax och nya utbrott av Newcastlejsjuka. Bluetongue i södra Europa har medfört att Spanien och Portugal överväger att vaccinera mot bluetonguevirus serotyp 4. Avslutningsvis ges även en rapport om sjukdomsläget för Aviär influensa. Epizteln är sammanställd av Elisabeth Sjöberg, SVA och Carin Israelsson, SJV.

ANMÄLNINGSPLIKTIGA SJUKDOMAR OCH ANALYS UTOMLANDS

En ökande andel veterinära prover sänds utomlands för analys. Beträffande prover som analyseras i Sverige gäller anmälningsplikt för veterinären eller den som är ansvarig för det laboratorium där primärfallet av den anmälningspliktiga sjukdomen konstaterats. När prover sänds utomlands är däremot *provtagande* veterinär i Sverige skyldig att anmäla anmälningspliktig sjukdom som diagnostiserats vid det utländska laboratoriet. Listan över anmälningspliktiga sjukdomar kan hittas på Jordbruksverkets hemsida (SJVFS 2002:16, saknr K4) liksom statistiken över antalet rapporterade fall av dessa sjukdomar i Sverige. Övervakningen fyller en viktig funktion som indikation på eventuella förändringar i smittläget och utbredningen av vissa sjukdomar i Sverige. Under de senaste åren har det rapporterats färre fall än förväntat av vissa sjukdomar, t ex leishmanios, vilket eventuellt kan förklaras av en ökad analys av prover utomlands och att den remitterande veterinären inte känner till sin skyldighet att anmäla positiva fynd.

Observera att vid misstanke om epizootisk sjukdom ska dessa prover *alltid* sändas till SVA för analys.

IPN-V PÅVISAD HOS VILD LAX

Infektiöst pankreasnekrosvirus (IPN-V) av ännu okänd serotyp har påvisats i tre prover från vilda laxhonor som fångats och sumpats för romtagning inom det svenska laxkompensationsprogrammet. Sumpningsanläggningen ►

Sjukdomen IPN-V drabbar laxyngel, bilden visar ett friskt sådant.

- är nu rengjord, desinficerad och torrlagd. Allt från drabbade honor har destruerats och behovet av vidare smittskyddsåtgärder är under utredning. I svenska kustzoner har den mer apatogena formen (serotyp ab) av IPN-V påvisats sporadiskt hos vandrande laxfisk under åren 1992, 1994 och 1998, samt hos ål 1993. Den mer patogena formen, serotyp sp, har endast påvisats i Sverige vid ett fåtal tillfällen, senast 1995.

BLUETONGUE I SÖDRA EUROPA

Under 2004 har 543 utbrott av bluetongue rapporterats inom EU varav 314 i Spanien, 183 i Italien, 34 i Frankrike (Korsika), elva i Portugal och ett på Cypern. Trots att vektorn för bluetongue, *Culicoides imicola* (svidknott), är mindre aktiv under vintern, har 20 utbrott av bluetongue rapporterats hittills under 2005, varav 16 i Spanien, två i Frankrike (Korsika) och två i Portugal.

I Spanien har skyddsåtgärder vidtagits dels i form av vaccination mot bluetonguevirus serotyp 4, dels genom användning av insektsfällor. Över 400 000 får har vaccinerats i Extremadura och fler än 300 000 i Andalusien.

Serotyp 4 har även påvisats i Portugal där serologiska undersökningar har genomförts av 10 836 djur, varav 2 154 var positiva (1 757 nötkreatur och 397 små idisslare). Utanför zonen har totalt 5 600 djur undersökts, varav 772 (752 nötkreatur och 20 små idisslare) var positiva. Även Portugal överväger att tillgripa vaccination av djur i sina riskområden.

ND-UTBROTT I SYDÖSTRA EUROPA

Utbrott av Newcastlejuka (ND) har konstaterats i Bulgarien, på Cypern och i Grekland. Dagen före julafton konfirmerades ett utbrott av ND i Bulgarien. Misstanken uppstod i en flock hushållshöns i regionen Kardshali. Den smittade flocken avlivades och 5 800 hushållshöns i skydds- och övervakningsområdet ringvaccinerades. Enligt uppgift finns inget kommersiellt fjäderfä i området.

EU införde omedelbart importstopp för levande fjäderfä, kläckägg och icke värmebehandlat fjäderfäkött/-produkter. Importstoppet avseende hela Bulgarien hävdades delvis den 12 januari, och gäller nu enbart området Kardshali.

Under september–oktober 2004 insjuknade ett mindre antal duvor i två duvslag i Nicosia

på Cypern. I virusodling påvisades *Paramyxovirus* typ 1. Virus återfanns även i prov från en vild hönsfågel som dock inte visade några tecken på Newcastlejuka (ND). Duvorna hade centralnervösa symtom och duvslagen har sanerats enligt krav i ND-direktivet. Ytterligare tre misstänkt smittade besättningar utreds. Öns fjäderfäpopulation har vaccinerats. Tills vidare råder inga handelsrestriktioner.

Den 7 januari 2005 konfirmerades ett utbrott av ND i en slaktkycklingbesättning utomhus på halvön Peloponnesos i Grekland. Besättningen som bestod av 20 500 broilers, avlivades och byggnaderna har sanerats. Det finns ytterligare en mindre besättning i området. Den är undersökt och visar inga symtom på ND. EU vidtar inga ytterligare åtgärder. Grekland är öppet för handel förutom området tio km kring utbrottet.

AVIÄR INFLUENZA – SJUKDOMSLÄGET JANUARI 2005

Det har nu gått över ett år sedan de första rapporterna om aviär influensa subtyp H5N1 kom från Sydostasien. Sedan dess har miljontals fåglar dött, mest fjäderfän men även andra fåglar. 52 människor har rapporterats infekterade med fågelinfluensavirus, varav 39 har avlidit. Inga humanfall har rapporterats utanför Thailand och Vietnam. Under vintern har antalet rapporter om infekterade människor ökat igen efter en lugnare höst, vilket ses med oro. Även enstaka fall av andra insjuknade däggdjur har rapporterats under året som gått. WHO meddelar att de flesta humanfall kan kopplas till kontakt med döda eller sjuka fjäderfä i anslutning till hushållet. Särskilt riskfyllt anses arbete med okokta fjäderfäprodukter vara samt slakt och plockning av fjäderfä. Inga fall har kunnat kopplas till konsumtion av genomkokta fjäderfä- eller äggprodukter.

Fortsatta utbrott rapporteras från Vietnam och Thailand. Malaysia som haft problem med smuggling av fjäderfä från Thailand, har inte rapporterat några nya fall sedan i november. I Hongkong har H5N1 nyligen påvisats hos en vild häger. EUs handelsrestriktioner har hävts gällande Korea och Japan eftersom de slutrapporterat och anses fria från sjukdomen. Restriktionerna har förlängts gällande åtta andra asiatiska länder och sträcker sig i nuläget till den 30 september 2005. ■

■ ■ Telefonnumret till SVAs epizootologjour är 018-67 40 01.

■ ■ Detta nummer kan enbart användas då SVAs växel är stängd, dvs utanför ordinarie arbetstid. Epizootijournalen ger råd och hjälp till veterinärer vid misstanke om epizootisjukdom. Provsvar eller allmänna råd kan inte ges på detta nummer.